

[Ulrich.]

Merproduktion ikke med Fordel kan afhændes, saa hører Eksistensmuligheden op, og tilbage staar overkapitaliserede Smaabrug; den, der har kapitaliseret Brugene, nemlig Staten, kommer til at bære Tabet, og de politiske Partier, der har forceret Sagen frem, kommer til at bære Ansvaret, ikke alene for Statens Tab, men for de Menneskeskæbner, der delvis gaar til Grunde. Det er ikke nok, at man arbejder paa at skabe nye Hjem for flere Mennesker, man skal ogsaa gerne søge at bevare Hjemmene for de Mennesker, der selv har skabt disse. Staten skal vogte sig for at anvende de fra Borgerne gennem Skatter tagne Penge til at skabe en kunstig Konkurrence, den skal lade Borgerne selv om ved egne Midler at skabe en sund Konkurrence, som altid har baadet Samfundet bedst. Den Udstykningsform, som blev etableret ved Lov Nr. 557 af 4. Oktober 1919, bærer mere end noget andet Ansvaret for den forcerede Udstykning; den Besiddelsesform, der skabtes, maa vi stadig anse for mindre betryggende end den frie Ejendomsform, og vi maa derfor som tidligere modsætte os, at dette Princip føres videre.

Det er ikke al Udstykning, og det er ikke alt Jordkøb, som er af det gode. Der er jo paa dette Omraade begaaet mange Forseelser, den største er vel nok Erhvervelsen af den store Vildmose oppe i Jylland, og jeg kan ikke undlade ved denne Lejlighed at spørge den højtærede Minister om, hvilke Foranstaltninger han agter at træffe for at raade Bod paa de mildest talt fortvivlede Tilstande i Øjeblikket deroppe. Staten har tabt mange Penge deroppe; Staten har tvunget Jordlovsudvalget til yderligere at tabe en Mængde Penge; vi staar over for fremdeles Aar efter Aar at skulle tabe mange Penge paa denne Foranstaltning. Det har saa smukt heddet sig, at man skulde erhverve ny Jord ved at kultivere dette store Areal deroppe, men kan dette ikke ogsaa erhverves for dyrt? Da Spørgsmaalet i Virkeligheden brænder paa, og da jeg har set det omtalt i Pressen, vil jeg gerne herved give den højtærede Minister Anledning til at give os en lille Smule Forklaring med Hensyn til, hvad han agter at gøre for i nogen Grad at raade Bod paa disse Forhold, for i nogen Grad at ændre Tingenes Tilstand deroppe, saa at der kan være et Gran af Mulighed for, at Forholdene deroppe fremtidig kan stille sig lysere for Staten end hidtil.

Med disse Bemærkninger skal jeg tilsige mit Partis Støtte til ogsaa for dette Lovforslags Vedkommende, om Oprettelse og

Udvidelse af mindre Landbrug, at faa det bedst mulige ud deraf, skønt jeg paa Forhaand betvivler, at vi til sin Tid kan stemme for det, eftersom det jo indeholder Bestemmelser fra 4. Oktober-Loven af 1919.

Carlsen-Skiødt: Det ene af de Forslag, vi har til Behandling i Dag, angaar Oprettelse og Udvidelse af mindre Landbrug m. m., og det er dette „m. m.“, som jeg vil tillade mig at gøre nogle Bemærkninger om, nemlig om Oprettelse af Gartnerier ved Statslaan.

Da denne Tilføjelse for nogle Aar siden blev sat ind i Loven om Oprettelse af mindre Landbrug, at man ogsaa kunde faa Statslaan til Oprettelse af Gartnerier, forstod jeg det saaledes — og det maa jo ogsaa være Meningen —, at man vilde prøve paa at faa andre Kulturer frem paa dansk Jord end Korn og Græs og den Slags Ting, altsaa en bedre Udnyttelse af dansk Jord, at man vilde prøve paa gennem en mere intensiv Drift at skaffe Arbejde til nogle af de mange Tusinde, som for Øjeblikket gaar arbejdsløse, prøve at oprette Hjem, som ikke krævede alt for store Brugsarealer.

Det er ikke lang Tid, vi har haft til at indhøste Erfaringer paa dette Omraade, og derfor maa man jo forstaa, at der kan ske Fejltagelser, der kan foretages Dispositioner, som er mindre heldige. Alt dette maa man regne med ved Begynderarbejde, men saa vidt jeg har kunnet skønne — og jeg har haft en Del med denne Sag at gøre og har haft Lejlighed til at undersøge Forholdene og faa Oplysninger fra forskellige Sider angaaende disse mindre Gartnerier —, er der, selv om der ogsaa er sket Fejltagelser, som man maa se at undgaa i Fremtiden, oprettet Hjem, som sikkert vil kunne blive til Glæde for deres Indehavere, og det har været mig til stor Tilfredsstillelse. Jeg er derfor Landbrugsministeren taknemmelig for, at der ikke er sat Punktum efter „Landbrug“, men at vi har faaet dette „m. m.“ med. Det er jeg særlig interesseret i. Jeg synes, det er ganske rimeligt, at man ikke blot tænker paa de unge Landmandssønner og paa, hvordan de skal faa deres Hjem oprettet i en økonomisk vanskelig Periode, men at man ogsaa tænker paa de unge Gartnere, som ogsaa stiler efter det samme: at faa eget Hjem.

Jeg skal ikke gaa ind paa de enkelte Paragraffer i Lovforslaget; Detailspørgsmaalene kan jo behandles i Udvalget, og der er sagt en hel Del om dem allerede. Men jeg vil gerne sige lidt om de smaa Gartnerier i al Almindelighed. Fra Almin-